

Fővárosi Ítéltábla

8.Pf.20.010/2021/8.

A Fővárosi Ítéltábla a Németh és Palatics Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe., ügyintéző: dr. Palatics Edit ügyvéd) által képviselt felperes (felperes címe.) felperesnek – dr. Erdős Viktor kamarai jogtanácsos által képviselt alperes (alperes címe.) alperes ellen közérdekű adat kiadása iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2020. november 19. napján kelt 22.P.21.339/2020/9. számú ítélete ellen az alperes 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 10.000 (Tízezer) forint ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes újságíró, az alperes a Magyar Állam által alapított részvénytársasági formában működő jogi személy, részvényei az állam tulajdonában állnak. Az alperes 2019. július 1-től elindította a program1ot (program1), melynek keretében 450.000.000.000 forint keretösszegben nem pénzügyi vállalatok által kibocsátott, „jó” minősítéssel rendelkező kötvényeket, valamint vállalatokkal szemben fennálló hitelkövetelések fedezete mellett kibocsátott értékpapírokat vásárol.

[2] A felperes 2020. március 30-án adatkiadás iránti kérelemmel fordult az alpereshez, amelyben négy kérdés megválaszolását kérte. Az alperes 2020. április 6-án a kérdésekre e-mailben válaszolt. A felperes 2020. április 17-én e-mailben tájékoztatta az alperest arról, hogy megkapta a válaszokat, azonban kérte a megküldött válaszok kiegészítését a 2-es és 4-es kérdés tekintetében, valamint továbbra is kérte a regisztrációs felületen regisztrált vállalatok nevének kiadását. Az alperes 2020. április 28-án e-mailben tájékoztatta a felperest arról, hogy telefonos egyeztetést tart célszerűnek a megkereséssel kapcsolatban, erre azonban nem került sor.

[3] Felperes keresetet nyújtott be a bíróságon, amelyben az alábbi adatok kiadására kérte az alperest kötelezni.

1. Az alperes erre a célra kialakított regisztrációs felületén mely vállalatok regisztráltak leszámítva azokat a vállalatokat, amelyeket az alperes a honlapján az program1-ban résztvevő vállalatként szerepeltet.
2. Kik bírálják el ezeket a regisztrációkat?
3. Készül-e értékelés vagy írásbeli vélemény a regisztrációk alapján az adott vállalat program1 részvételi alkalmasságáról, illetve megfelelőségéről?

[4] Arra hivatkozott, hogy az program1-programra regisztrált, de abban részt nem vevő vállalatok neve közérdekből nyilvános adatként nem minősül üzleti titoknak tekintettel arra, hogy központi költségvetés felhasználásával, költségvetést érintő juttatással, állami vagyon kezelésével, használatával, hasznosításával, azzal való rendelkezéssel kapcsolatos adat. Az alperes pedig nem bizonyította, hogy a vállalatok nevének megismerése a vállalatoknak az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna. Előadta, hogy az program1-programra több mint 200 Vállalat regisztrált, azonban összesen 31 vállalat vesz részt a programban. Ebből arra következtetett, hogy a regisztrációkat valamely szerv vagy személy elbírálja.

[5] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy az adatkérelemnek nagyobbreszt eleget tett. A kérelem 1. pontja szerinti adatok pedig az érintett vállalatok üzleti titkát képezik, ezért nem adhatók ki, azok nyilvánosságra hozatala ugyanis aránytalan sérelmet jelenthet a vállalatok üzleti tevékenységére nézve. Ezt azzal indokolta, hogy álláspontja szerint az program1-programban résztvevő vállalatok listájának összevetése a regisztráló vállalatok listájával negatív találgatásokra és feltételezésekre adna alkalmat és bizalmatlanságot keltene a regisztrált, de a programban nem szereplő vállalatok működésével szemben, ezáltal súlyos gazdasági károkat okozva nekik. Arra is hivatkozott, hogy az program1-ban történő részvényvásárlás hiányában az online felületen történő regisztrációnak nincs közvetlen kapcsolata az alperes által kezelt állami vagyonnal, annak hasznosításával, azzal való rendelkezéssel. A kereseti kérelem 2-3. pontja tekintetében az alperes kifejtette, hogy a nyilvános forrás megjelölésével a kérdésekre választ adott. Ezekből megállapítható, hogy a regisztrációkat senki nem bírálja el és azokról nem készül írásbeli értékelés, illetve vélemény. A regisztrációról az alperes nem hoz döntést, a regisztrációt követően is a vállalatoknak kell aktív tevékenységet kifejteniük ahhoz, hogy később a programba bekerüljenek.

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül adja ki a felperes részére a e-mail címl e-mail címre az alperes programlájával kapcsolatban az erre a célra kialakított regisztrációs felületen 2020. március 30. napjáig regisztrált vállalatok közül azok nevét, amelyek az alperes honlapján az programl-ban résztvevő vállalatként nem szerepelnek. A törvényszék a keresetet ezt meghaladóan elutasította és akként rendelkezett, hogy a felek a saját költségüket maguk viselik. Határozatát az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdésére, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 3. § 5. pontjára, 8. § (1) bekezdésére, 26. § (1) bekezdésére, 27. § (3) bekezdésére és 31. § (2) bekezdésére alapította.

[7] Megállapította, hogy a felek között nem volt vitás, hogy az alperes közfeladatot ellátó szerv, közpénzekkel gazdálkodik, ezért a közfeladata ellátása során keletkező közpénzek felhasználásához kapcsolódó adatok közérdekű adatok. Amennyiben azok a kezelésében állnak, úgy az alperesnek lehetővé kell tennie, hogy ezen adatokat erre irányuló igény esetén bárki megismerhesse. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy az alperes a kereset 1. pontja szerinti adatok - a programban regisztrált vállalatok neveinek - kiadását üzleti titokra hivatkozva tagadta meg.

[8] A törvényszék akként foglalt állást, hogy a regisztráló vállalatok kétségkívül a programlhoz kapcsolódnak, melynek keretében kialakított regisztrációs felületen jelennek meg, vagyis a vállalatok nevei központi költségvetés felhasználásával, állami vagyont érintő jog megszerzésével kapcsolatos adatok még abban az esetben is, ha a regisztráció alapján végeredményben ténylegesen állami vagyontól nem részesülnek.

[9] Az elsőfokú bíróság utalt a következetes bírói gyakorlatra, amely alapján az adat üzleti titokká minősítése szempontjából elengedhetetlen feltétel, hogy az adat illetéktelen személy által történő megszerzése, hasznosítása, másokkal való közlése, vagy nyilvánosságra hozatala a jogosult jogos pénzügyi, gazdasági vagy piaci érdekét sértse vagy veszélyeztesse. Az üzleti titokra hivatkozás esetén ezért minden esetben olyan határozott érvek és okok felhozatala szükséges, amelyek érdemi vizsgálat lefolytatását teszik lehetővé. Konkrét tények nélküli hivatkozás a megtagadás jogszerűségének igazolásához és az érdekmérlegelés elvégzéséhez a törvényszék álláspontja szerint nem elegendő.

[10] Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a perben az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a perbeli közérdekből nyilvános adatokhoz való hozzáférés az érintett vállalatok üzleti tevékenységének végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna. Ugyanakkor az alperes pusztán hivatkozott arra, hogy ezen adatok üzleti titoknak minősülnek, de semmilyen konkrét tényelődást nem tett, illetve bizonyítást nem ajánlott fel, így az elsőfokú bíróság nem volt abban a helyzetben, hogy az érdekmérlegelést elvégezze. A bizonyítatlanságot ezért a törvényszék az alperes terhére értékelte, és a programban az adatkiadási kérelem napjáig regisztrált, de részt nem vevő vállalkozások nevének kiadására kötelezte az alperest.

[11] A kereseti kérelem 2. és 3. pontját illetően az elsőfokú bíróság a keresetet nem találta alaposnak, mivel álláspontja szerint a felperes nem bizonyította, hogy a kiadni kért közérdekű adatok az alperes kezelésében állnak, így e körben a keresetet elutasította.

[12] A határozattal szemben az alperes élt fellebbezéssel, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását (helyesen részbeni megváltoztatását) és a felperes teljes keresetének elutasítását kérte.

[13] Továbbra is arra hivatkozott, hogy az program1-programban részt nem vevő vállalatok nevei nem közérdekből nyilvános adatok, mivel azok üzleti titkot képeznek. Ezt arra alapította, hogy amennyiben egy vállalat regisztrált ugyan a részvételi szándéka jelzéseként a program1ba, de az adatkérés idején a programban nem vett részt, akkor nem jutott közpénzhez és nem kapcsolódott állami vagyon felhasználásához, ezért álláspontja szerint a regisztráló, de a program1ban részt nem vevő vállalatok nevét nem lehet a központi költségvetés felhasználásával, állami vagyont érintő jog megszerzésével kapcsolatos közérdekből nyilvános adatnak tekinteni, amely adatként nem minősül üzleti titoknak. A regisztrációval ugyanis az adott vállalat semmilyen állami vagyont érintő jogot nem szerzett, ahhoz még további lépések megtételére volt szükség.

[14] Emellett az alperes fellebbezési álláspontja szerint a kiadni rendelt adatoknak nincs köze a központi költségvetés felhasználásához azért sem, mert az alperes nem központi költségvetési szerv és nem tartozik a központi költségvetés alrendszereihez, így a központi költségvetést nem használja fel.

[15] Arra is hivatkozott az alperes a fellebbezésében, hogy a regisztrált, de a programban részt nem vevő vállalatok nevének nyilvánosságra hozatala az adott vállalattal kapcsolatos negatív értékítéllethez, és a vállalat hátrányos megítéléséhez vezethet, mivel azt feltételezhetik a vállalatról, hogy azért nem vesz részt a programban, mert nem tudta teljesíteni a részvétel feltételeit. Erre tekintettel a kiadni kért adatok - a regisztrált, de a programban részt nem vevő vállalatok neve - üzleti titkot képez. Az elsőfokú bíróságnak ezért el kellett volna végeznie azt a mérlegelést az alperes fellebbezési álláspontja szerint, hogy a közérdekű adatok nyilvánosságra hozatalához fűződő közérdek felülmúlja-e az üzleti titok védelméhez való jogot, azaz a kért adatok nyilvánossága nem sértheti-e aránytalanul az érintett vállalatok üzleti titkának megőrzéséhez fűződő jogát.

[16] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[17] Fellebbezéssel nem volt támadott a felperes meghaladó – a 2. és 3. adatkérelemben szereplő adatok kiadására irányuló - keresetét elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezés, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 358. §-ának (5) bekezdése alapján nem érintette.

[18] A fellebbezés nem alapos.

[19] Az elsőfokú bíróság döntését és annak indokait a Fővárosi Ítéltábla osztotta, az elsőfokú ítélet megváltoztatására és a kereset teljes elutasítására a fellebbezés alapján sem látott okot. A másodfokú bíróság a fellebbezésben foglaltakra tekintettel az elsőfokú ítélet helyes indokai közül az alábbiakat hangsúlyozza, illetve azokhoz a következőket fűzi.

[20] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felek között nem volt vitás, hogy az alperes közfeladatot ellátó szerv, és közpénzekkel gazdálkodik, ezért a közfeladata ellátása során keletkező közpénzek felhasználásához kapcsolódó adatok közérdekű adatok. Az alperes a kereset 1. pontja szerinti adatok - a programban regisztrált vállalatok neveinek - kiadását üzleti titokra hivatkozva tagadta meg, ezért helytállóan járt el a törvényszék, amikor kizárólag azt vizsgálta, hogy az alperes e hivatkozása eredményre vezet-e a tekintetben, hogy az alperes a nem vitásan kezelésében álló közérdekből nyilvános adatok kiadását jogszerűen megtagadhassa.

[21] Megalapozottan utalt arra a felperes a fellebbezési ellenkérelmében, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban nem tette vitássá, hogy központi költségvetési szerv, amely közpénzt kezel, ezért ez a fellebbezésben újként felhozott érvelése a Pp. 373. § (1) bekezdése alapján – mint meg nem engedett ellenkérelem-változtatás – figyelembe nem vehető, így azt a másodfokú bíróság mellőzte.

[22] Erre tekintettel a másodfokú eljárásban is abban a kérdésben kellett az ítéltáblának állást foglalnia, hogy az alperes a programba regisztrált, de abban végül részt nem vevő vállalatok neveinek, mint közérdekből nyilvános adatnak a kiadását jogszerűen tagadta-e meg üzleti titokra történő hivatkozással.

[23] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság e tekintetben elfoglalt álláspontjával egyetértett.

[24] Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése szerint mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.

[25] A törvényszék helyesen hívta fel az Infotv. 39. § (2) bekezdését, amelynek értelmében a közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyontra vonatkozó adatok közérdekű adatok.

[26] Az Infotv. 2. § (1) bekezdése szerint e törvény hatálya a Magyarország területén folytatott minden olyan adatkezelésre és adatfeldolgozásra kiterjed, amely természetes személy adataira, valamint közérdekű adatra, vagy közérdekből nyilvános adatra vonatkozik. A 3. § 6. pontja értelmében közérdekből nyilvános adat a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét, vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli.

[27] Az Infotv. 27. § (3) bekezdése szerint közérdekből nyilvános adatként nem minősül üzleti titoknak a központi és a helyi önkormányzati költségvetés, illetve az európai uniós támogatás felhasználásával, költségvetést érintő juttatással, kedvezménnyel, az állami és önkormányzati vagyon kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, annak megterhelésével, az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatos adat, valamint az az adat, amelynek megismerését vagy nyilvánosságra hozatalát külön törvény közérdekből elrendeli. A nyilvánosságra hozatal azonban nem eredményezheti az olyan adatokhoz - így különösen a védett ismerethez - való hozzáférést, amelyek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna, feltéve, hogy ez nem akadályozza meg a közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét.

[28] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet indokait kiegészíti az Infotv. adatkérés idején hatályos szövegének 27. § (3a) bekezdésével, amely alapján az a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely az államháztartás alrendszerébe tartozó valamely személlyel pénzügyi vagy üzleti kapcsolatot létesít, köteles e jogviszonnyal összefüggő és a (3) bekezdés alapján közérdekből nyilvános adatra vonatkozóan - erre irányuló igény esetén - bárki számára tájékoztatást adni. A tájékoztatási kötelezettség a közérdekből nyilvános adatok nyilvánosságra hozatalával vagy a korábban már elektronikus formában nyilvánosságra hozott adatot tartalmazó nyilvános forrás megjelölésével is teljesíthető.

[29] Helyesen állapította meg a törvényszék az ismertetett jogszabályi rendelkezések alapján, hogy az állami vagyonnal való kapcsolatot már önmagában megalapozza a programban való részvételi szándék kifejezése, ezért a programba regisztrált vállalatok neve közérdekből nyilvános adat még abban az esetben is, amennyiben a regisztráció alapján az adott vállalat ténylegesen nem részesül állami vagyonból. Regisztrációjával ugyanis számítani kell arra, hogy amennyiben az államháztartás alrendszerébe tartozó valamely személlyel pénzügyi vagy üzleti kapcsolatot létesít, köteles e jogviszonnyal összefüggő, és a (3) bekezdés alapján közérdekből nyilvános adatra vonatkozóan - erre irányuló igény esetén - bárki számára tájékoztatást adni.

[30] Az elsőfokú bíróság helytállóan utalt a bírói gyakorlatra, amely szerint az adatkezelőnek meg kell jelölnie, hogy mely érintett személyre vonatkozó mely információ mi okból minősül üzleti titoknak, és miért jelent a gazdasági tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet az ahhoz való hozzáférés, mindezt pedig bizonyítania is kell.

[31] Helyesen állapította meg a törvényszék, hogy az alperes e kötelezettségének nem tett eleget, az általa e körben az elsőfokú eljárásban előadott, és a fellebbezésben megismételt hivatkozás - amely szerint a regisztrált, de a programban részt nem vevő vállalatok nevének nyilvánosságra hozatala az adott vállalattal kapcsolatos negatív értékítélethez vezethet, mivel azt feltételezhetik a vállalatról, hogy azért nem vesz részt a programban, mert nem tudta teljesíteni a részvétel feltételeit – ezen érvelés alátámasztására nem alkalmas. Az ítéltábla álláspontja szerint ugyanis nyilvánvalóan nem okozhat nagyobb érdeksérelmet a programba regisztrált, de abban végül részt nem vevő vállalatok nevének megismerése következtében az adott vállalat üzletmenetére vonatkozóan esetlegesen levonható negatív következtetés, illetve feltételezés a közérdekből nyilvános adat törvényben biztosított megismerhetőségéhez fűződő közérdek sérelménél.

[32] Mindezekre tekintettel az irányadó jogszabályoknak és az egységes bírói gyakorlatnak megfelelően kötelezte az elsőfokú bíróság az alperest a felperes által kért közérdekből nyilvános adatok kiadására. A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint – annak nem fellebbezett részét nem érintve - helybenhagyta.

[1] Az eredménytelenül fellebbező alperest a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes oldalán felmerült, a Pp. 81. § (2) bekezdésében írt módon megjelölt, a 32/2003. (VIII.22) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése szerint számított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére.

[33] Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 57. § (1) bekezdés o) pontja alapján illetékmentes, ezért a fellebbezés illetékéről rendelkezni nem kellett.

[34] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a szigorított védekezés ideje alatt alkalmazandó, a vészhelyzet során érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedések újbóli bevezetéséről szóló 112/2021. (III. 6.) Kormányrendelet 27. § (1) és (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2021. május 4.

Dr. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

s.k. Dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

Dr. Pullai Ágnes
bíró